नाविनौरिवेत्यस्यातंत्र्यंद्वितीयोविकल्पः ॥ २ ॥ आहरिष्यंतिराजानस्तवापिविपुलंधनमित्युक्तंतत्राह भविष्यमिति कृत्यंइदानीमेवानुष्ठेयमर्थंद्यूतेनशत्रुश्रीहरणरूपंप्रयोजनं तत्भविष्यंयज्ञकालिकंवदसि ॥ ३ ॥ ननुविदुरोद्यूतंनमन्यतेइत्याशंक्याह परनेयइति अस्माकमग्रणीस्त्वंविदुरशिक्षणीयोमाभूरित्यर्थः ॥ ४ ॥ जानन्नेवाहंतवहितंवदामीतिचेत्तत्राह राजन्निति मोहमेवददासिनतुहितंवदसीत्यर्थः ॥५ ॥ प्रशाम्यभरतर्षभेतित्वदुक्तोनिवृत्तिरूपोधर्मोबुभूषूणामस्माकंनेष्टइत्याह लोकेत्यादिना ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ ननुविप्रियकर्त्ताशत्रुर्नचपांडवास्तथासंतीत्याशंक्याह शत्रुरिति ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥

जानन्वैमोहयसिमांनाविनौरिवसंयता ॥ स्वार्थेकिंनावधानंतेउताहोद्वेष्टिमांभवान् ॥ २ ॥ नसंतीमेधार्त्तराष्ट्रायेषांत्वमनुशासिता ॥ भविष्यमर्थमाख्यासिस

र्वदाकृत्यमात्मनः ॥ ३ ॥ परनेयोग्रणीर्यस्यसमार्गान्प्रतिमुह्यति ॥ पंथानमनुगच्छेयुःकथंतस्यपदानुगाः ॥ ४ ॥ राजन्परिणतप्रज्ञोवृद्धसेवीजितेंद्रियः ॥ प्रतिपन्नान्स्वकार्येषुसंमोहयसिनोभृशं ॥ ५ ॥ लोकवृत्ताद्राजवृत्तमन्यदाहबृहस्पतिः ॥ तस्माद्राज्ञाऽप्रमत्तेनस्वार्थश्चिंत्यःसदैवहि ॥ ६ ॥ क्षत्रियस्यमहाराजजयेवृत्तिःसमाहिता ॥ सवैधर्मस्त्वधर्मोवास्ववृत्तौकापरीक्षणा ॥ ७ ॥ प्रकालयेद्दिशःसर्वाःप्रतोदेनेवसारथिः ॥ प्रत्यमित्रश्रियंदीप्तांजिघृक्षुर्भरतर्षभ ॥ ८ ॥ प्रच्छन्नोवाप्रकाशोवायोगोयोरिंप्रबाधते ॥ तद्वैशस्त्रंशस्त्रविदांनशस्त्रंछेदनंस्मृतं ॥ ९ ॥ शत्रुश्चैवहिमित्रंचनलेख्यंनचमातृका ॥ योवैसंतापयतियंसशत्रुःप्रोच्यते नृप ॥ १० ॥ असंतोषःश्रियोमूलंतस्मात्तंकामयाम्यहं ॥ समुच्छ्रयेयोयततेसराजन्परमोनयः ॥ ११ ॥ ममत्वंहिनकर्त्तव्यमैश्वर्येवाधनेपिवा ॥ पूर्वावामंहरंत्यन्येराजधर्महितंविदुः ॥ १२ ॥ अद्रोहसमयंकृत्वाचिच्छेदनमुचेःशिरः ॥ शक्रःसाभिमतातस्यरिपौवृत्तिःसनातनी ॥ १३ ॥ द्वावेतौग्रसतेभूमिःसर्पोबिलशयानिव ॥ राजानंचाविरोद्धारंब्राह्मणंचाप्रवासिनं ॥ १४ ॥ नास्तिवैजातितःशत्रुःपुरुषस्यविशांपते ॥ येनसाधारणीवृत्तिःसशत्रुर्नेतरोजनः ॥ १५ ॥ शत्रुपक्षंसमृध्यंतंयोमोहात्समुपेक्षते ॥ व्याधिराप्यायितइवतस्यमूलंछिनत्तिसः ॥ १६ ॥ अल्पोपित्यरिरत्यर्थंवर्धमानःपराक्रमैः ॥ वल्मीकोमूलजइवग्रसतेवृक्षमंतिकात् ॥ १७ ॥ आजमीढरिपोर्लक्ष्मीर्मातेरोचिष्टभारत ॥ एषभारःसत्ववतांनयःशिरसिधिष्ठितः ॥ १८ ॥ जन्मवृद्धिमिवार्थानांयोवृद्धिमभिकांक्षते ॥ एधते **ज्ञातिषुसवैसद्योवृद्धिर्हिविक्रमः ॥ १९ ॥**

ब्राह्मणंसंन्यासिनं ॥ १४ ॥ साधारणीतुल्यावृत्तिर्जीविका एकामिषत्वमित्यर्थः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ मातेरोचिष्टरुचिकरीमाभूत् सत्ववतांबुद्धिमतां नयोनीतिःधिष्ठितःस्थितः अयंनयोधीमद्भिःशिरसावोढव्यइत्यर्थः ॥ १८ ॥ जन्मवृद्धिमिवजन्मप्रभृतिजीवद्देहादेर्यावृद्धिःस्वाभाविकीतामिव एधतेवर्धते सद्यःअर्थानांवृद्धिर्येनसःसद्यो वृद्धिः विक्रमःपराक्रमः ॥ १९ ॥

Digitized by Google